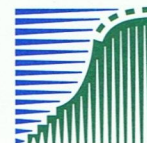

De heer of mevrouw W. Schröder
p/a: de heer P. Boucher
Haasakkers 3
9475 PJ MIDLAREN

PER AANGETEKENDE POST

**landbouw, natuur en
voedselkwaliteit**

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
29 september 2008	-	HH/2008/0208b	21 april 2009
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Afwijzing verzoek tot handhaving Flora- en faunawet		Dhr. T. de Frel 070 - 378 62 79	-

Geachte heer/ mevrouw Schröder,

Bij e-mail van 29 september 2008 heeft de heer Boucher mede namens u een verzoek tot handhaving van de Flora- en faunawet ingediend bij Dienst Regelingen te Den Haag. De heer Boucher is mede door u gemachtigd dit verzoek in te dienen. Dit verzoek heeft u later aangevuld bij e-mails van 30 september 2008, 1 oktober 2008, alsmede bij brieven van 3 november 2008 en 19 februari 2009. Uw verzoek tot handhaving is geregistreerd onder nummer HH/2008/0208 en heeft betrekking op het project "Aanleg fietspad Okkenveen te Tynaarlo". De initiatiefnemer van dit project is de gemeente Tynaarlo (hierna verder ook te noemen: "[de] initiatiefnemer").

Een afschrift van het verzoek heb ik bij brief van 29 oktober 2008 aan initiatiefnemer doen toekomen, met het verzoek hierop te reageren. Dit heeft initiatiefnemer gedaan bij brief van 11 november 2008.

Vornoemd verzoek is namens meerdere personen gedaan. U heeft echter, als enige, vanaf het perceel waarop u woont direct zicht op de locatie waar de ingreep heeft plaatsgevonden, zodat het aannemelijk is dat de gevolgen daarvan ruimtelijke uitstraling hebben op uw woon- en leefomgeving. Daarmee bent u de enige belanghebbende verzoeker. Dit besluit is dan ook exclusief aan u gericht.

Hierbij deel ik u mede dat ik uw verzoek tot handhaving afwijs. Mijn motivering hiervoor kunt u hierna lezen.

Uw overwegingen

Uw handhavingverzoek heeft betrekking op de aanleg van een fietspad te Okkenveen (gemeente Tynaarlo) door initiatiefnemer. U bent van mening dat een overtreding van de flora- en faunawet heeft plaatsgevonden ten aanzien van:

- a) het aantasten van leefgebied van dassen;
- b) het aantasten van leefgebied van strikt beschermde soorten door de aanleg van een beschoeiing. Het gaat hier om de kleine- en grote modderkruiper, de waterspitsmuis en de ringslang.

Datum
21 april 2009

Kenmerk
HH/2008/0208

Vervolgblad
2

U stelt dat dit een overtreding oplevert van artikel 11 van de Flora- en faunawet, en wijst erop dat geen ontheffing is verleend.

U bent van mening dat bij de trajectbepaling van het, inmiddels gerealiseerde, fietspad tussen het Noordlaarderbos en het Okkenveen onvoldoende rekening is gehouden met het foerageergebied van dassen die een burcht bewonen in een bosje achter de Tolhuisweg op circa 250 meter afstand van het fietspad. Het recreatieve gebruik van het fietspad leidt tot toenemende drukte wat schadelijk is voor de in het gebied aanwezige dassen. Bovendien is het fietspad veel breder (3,60 meter) dan in de oorspronkelijke planning is aangegeven.

Daarnaast heeft u geconstateerd dat ter hoogte van de passage over de Drentse Aa over een lengte van 30 meter oeverbeschoeiing is aangebracht met houten platen, kunststof worteldoek en houten palen. Oorspronkelijk zou hier een brugconstructie met hoekpalen geconstrueerd worden waarbij de oevers van de Drentse Aa intact zouden blijven. Nu is er volgens u een situatie ontstaan waarbij de habitat van beschermde soorten als waterspitsmuis, ringslang en kleine modderkruiper is vernietigd.

Overwegingen initiatiefnemers

Bij de natuurtoets is de bestaande dassenburcht wel geconstateerd en betrokken in de beoordeling van de effecten van het onderhavig project. Gemeend is dat de afstand tussen de burcht en het fietspad dermate groot is (250 meter) dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn. Bovendien bevindt de burcht zich nu ook dicht bij een verharde weg. Om genoemde redenen is de exacte locatie van de burcht dan ook niet vermeld in de natuurtoets.

Het fietspad is aangewezen als verplicht fietspad, wat inhoudt dat daarvan alleen fietsen, snorfietsen en bromfietsen gebruik mogen maken. De breedte van het fietspad bedraagt 2 meter. Hier en daar is de breedte door de aanleg van grasbetonstroken vergroot tot 3,6 meter. De realisatie van de grasbetonstroken was een vereiste van Staatsbosbeheer. Ter plaatse van de aangelegde beschoeiing was reeds een bestaande beschoeiing aanwezig. Deze verkeerde in dermate slechte staat dat er afkalving van de oever ontstond. Om verzakking van het fietspad te voorkomen is een nieuwe beschoeiing aangelegd in nauw overleg met het waterschap Hunze en Aa's. Vergelijkbare beschoeiingen zijn reeds eerder door het waterschap Hunze en Aa's in de Drentse Aa geplaatst. De aangelegde beschoeiing is in de beleving van de gemeente Tynaarlo geen aanleiding om een verandering in de effecten zoals die zijn beschreven in de natuurtoets te veronderstellen. De beschoeiing is aangelegd in de periode september/oktober 2008, de meest optimale periode voor de uitvoering van dergelijke werkzaamheden.

= 70m

staat niet op die manier in de natuurtoets

feit!

lengte van de gemeente

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
21 april 2009	HH/2008/0208	3

Beoordeling overwegingen

Bij de beoordeling van uw verzoek is gebruik gemaakt van de volgende documenten:

- Aanvulling natuurtoets fietsverbinding Okkenveen, Arcadis Nederland BV, d.d. 24 april 2008;
- Ontheffingverlening 'Fietsverbinding Okkenveen FF/75C/2008/0206, afgegeven door Dienst Regelingen, 03 juli 2008;
- E-mail van de heer Philippe Boucher aan de heer T. de Frel van Dienst Regelingen betreffende het ontbreken ontheffing beschermde diersoort categorie 3 Flora- en faunawet; d.d. 29 september 2008 13:26;
- E-mail van de heer Philippe Boucher aan de heer T. de Frel van Dienst Regelingen betreffende een aanvulling/correctie op de eerder gestuurde e-mail betreffende het ontbreken ontheffing beschermde diersoort categorie 3 Flora- en faunawet; d.d. 29 september 2008 13:49;
- E-mail van de heer Philippe Boucher aan de heer T. de Frel van Dienst Regelingen betreffende een aanvulling/correctie op de eerder gestuurde e-mail betreffende het ontbreken ontheffing beschermde diersoort categorie 3 Flora- en faunawet; d.d. 30 september 2008 16:43;
- E-mail van de heer Philippe Boucher aan de heer T. de Frel van Dienst Regelingen betreffende een aanvulling/correctie op de eerder gestuurde e-mail betreffende het ontbreken ontheffing beschermde diersoort categorie 3 Flora- en faunawet; d.d. 01 oktober 2008 20:15;
- Brief van de heer Philippe Boucher aan de heer T. de Frel, LNV Flora- en faunawet handhaving betreffende uitvoering werkzaamheden in Drentse Aa niet volgens werkprotocol; d.d. 01 oktober 2008;

Als aanvullende informatie zijn de volgende bronnen benut:

- Advies ontheffingsaanvraag 2008-0206 "Fietsverbinding Okkenveen, Dienst Landelijk gebied; d.d. 24 april 2008;
- Natuurtoets Fietsverbinding Okkenveen bijlage bij de ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet, Arcadis; 14 april 2008;
- Brief gemeente Tynaarlo (kenmerk 08/7546 Infra) d.d. 29 oktober 2008 behandeld door de heer M. Sanders met als onderwerp: Bestuurlijke handhaving Flora- en faunawet bij aanleg fietspad.
- Veldbezoek maandag 17 november 2008, uitgevoerd door de heer R.H.J. van der Schuur, ecooloog van Dienst Landelijk Gebied.

Op het moment van indienen van uw verzoek tot handhaving was het project nagenoeg uitgevoerd.

Voorafgaand aan de bouwplannen is onderzoek gedaan naar de ecologische waarden van het plangebied (natuurtoets Arcadis). Gelet hierop is ontheffing aangevraagd en bij besluit van 3 juli 2008 verleend (kenmerk: FF/75C/2008-0206) voor de plantensoorten wilde gagel en ruig klokje. Voor wat betreft de wel degelijk geconstateerde dassenburcht heeft adviesbureau Arcadis geoordeeld dat deze dermate ver van het plangebied lag dat er geen significant negatieve effecten ten aanzien van de das te verwachten zijn.

*doosier
opvragen*

Datum 21 april 2009 Kenmerk HH/2008/0208 Vervolgblad 4

door fietspad
→ wordt ook harde weg
ook drukker

central redenering

worden
wel dood-
gereden
en weg wordt
drukker door
ontsluiting/bekendheid
in gebied
middels fietspad
oeveren zijn
niet intact
gebleven

deel wat is
blijven zitten is
oud en kennelijk
geen reden tot
verzakking

status quo
is wel schadelijk
voor populatie

Voor wat betreft de das blijkt dat de huidige burcht en de gevonden 'bijburcht' gelegen zijn in de directe nabijheid van een verharde weg. De bestaande verharde weg wordt extensief gebruikt, ook door motorvoertuigen en landbouwverkeer. De locatie in de buurt van een bestaande weg is voor de das(sen) blijkbaar geen belemmering om zich in het plangebied op te houden. Het is daarom aannemelijk dat het nieuw aangelegde fietspad ondanks de verbreding, geen belemmering vormt voor de das(sen) in het plangebied. Het extensieve gebruik dat vooral overdag plaatsvindt en de afwezigheid van verlichting maakt dat het effect hiervan op de dassen niet significant zal zijn.

In de natuurtoets van adviesbureau Arcadis is gesteld dat het leefgebied van waterspitsmuis, ringslang, kleine modderkruiper en grote modderkruiper tijdelijk werd verstoord. Maar doordat de oevers intact bleven is voor deze soorten de conclusie getrokken dat de aanleg van het fietspad geen invloed had op de goede staat van instandhouding van de *populaties*.

In de natuurtoets van adviesbureau Arcadis wordt nergens gesproken over de aanleg van oeverbeschoeiing. Uitgangspunt is dat er niet zou worden gewerkt aan de oever en de beek. Het feit dat er toch beschoeiing is aangelegd komt voort uit de noodzaak het aan te leggen fietspad te vrijwaren van verzakking door afkalving van de oever. De gedeeltelijk aanwezige beschoeiing verkeerde in dusdanig slechte staat dat vernieuwing en uitbreiding van de beschoeiing blijkbaar nodig was.

Het aanleggen van de beschoeiing is voor Gemeente Tynaarlo geen reden geweest een (aanvullende) aanvraag tot ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet in te dienen. De reden hiervoor was gelegen in het feit dat de beschoeiing is aangelegd in de periode september-oktober wat volgens de natuurtoets geldt als de optimale periode voor uitvoering van de werkzaamheden.

Omdat bij de aanwezige soorten ook soorten van tabel 3 aanwezig waren (waterspitsmuis, grote modderkruiper) heeft Dienst Regelingen een verzoek om nadere informatie bij de behandeling van het dossier FF/75C/2008-0206 ingediend bij adviesbureau Arcadis (d.d. 24 april 2008). In reactie hierop werd door adviesbureau Arcadis bij monde van mevrouw I.S. Bakkers bevestigd dat, 'door naleving van het ecologisch werkprotocol kan verstoring van waterspitsmuis, ringslang, grote modderkruiper en kleine modderkruiper geheel uitgesloten worden. Het aanvragen van ontheffing voor deze soorten is dan ook niet nodig.'

Deze bewering is gebaseerd op de veronderstelling dat er niet wordt gewerkt in of aan de oevers en dat de werkzaamheden plaatsvinden buiten de gevoelige perioden van betreffende soorten.

Door u én tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat er wel in de oeverzone van de Drentse Aa gewerkt is. Er is een beschoeiing aangelegd en de kade langs de beek is ter plaatse opgehoogd. Hierdoor is sprake van een veranderde situatie en zijn op zijn minst tijdelijke effecten te verwachten. De aanname dat er geen werkzaamheden in of aan de oevers plaatsvinden is derhalve onjuist gebleken.

Datum

21 april 2009

Kenmerk

HH/2008/0208

Vervolgblad

5

Daarnaast is de aangelegde beschoeiing met houten platen en worteldoek geheel dicht gemaakt waardoor een voor waterspitsmuizen minder geschikt stuk oever is ontstaan ten opzichte van de oorspronkelijke situatie.

Het is aannemelijk dat voor genoemde soorten door het werk geen permanent negatieve effecten op populatieniveau optreden. Er is genoeg vervangend biotoop in de directe omgeving aanwezig om de goede instandhouding van de soorten te garanderen.

*hier was
enige zandloover*

Op individueel niveau kunnen ten aanzien van de zogenaamde "tabel 3 soorten", zoals waterspitsmuis en grote modderkruiper, mogelijk wel negatieve effecten zijn opgetreden. Beide soorten zijn opgenomen in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten en zijn daarmee streng beschermd. Aanvrager heeft zelf aangegeven dat deze soorten in het plangebied voorkomen. Het feit dat de aanleg van de beschoeiing heeft plaatsgevonden in een voor de soort gunstige periode, doet wat dat betreft dan ook niet ter zake.

Bij de ontheffingsaanvraag ten aanzien van de verleende ontheffing voor dit project heeft gemeente Tynaarlo onvoldoende informatie ten aanzien van de aard van het project en de te verwachten effecten aangeleverd. Zo is verzuimd mee te delen dat het fietspad plaatselijk breder zou worden dan de geschetste 2 meter en dat er een beschoeiing zou worden aangelegd.

Conclusie

Voor wat betreft de das worden geen nadelige effecten verwacht op de zich in het plangebied ophoudende dieren. Van een overtreding van de Flora- en faunawet ten gevolge van het onderhavige project ten aanzien van de das is dan ook geen sprake.

Door de aanleg van de beschoeiing kunnen mogelijk negatieve effecten ten aanzien van individuen van waterspitsmuis en grote modderkruiper zijn opgetreden. Indien de nu voorliggende informatie beschikbaar geweest was voor de beoordeling van ontheffingsaanvraag FF/75C/2008/0206 had de aanleg van de beschoeiing zeker een meer prominente rol gespeeld bij de beoordeling van voornoemde aanvraag.

De informatie die de gemeente Tynaarlo heeft verstrekt ten aanzien van de verleende ontheffing FF/75C/2008-0206 is derhalve onvolledig gebleken. Ik wijs de gemeente Tynaarlo er daarom achteraf bij deze op ervoor zorg te dragen dat een eventueel volgende ontheffingsaanvraag zo volledig mogelijk dient te zijn.

Gelet op het bovenstaande en de mij bekende gegevens acht ik het niet aannemelijk dat in het onderhavige geval sprake is geweest van overtreding van verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot de das. Verder constateer ik dat ten aanzien van de waterspitsmuis en de kleine- en grote modderkruiper mogelijk wel overtreding van (artikel 11 van) de Flora- en faunawet heeft plaatsgevonden. Als dit het geval is - dit is achteraf niet meer met voldoende zekerheid vast te stellen - heeft deze overtreding echter al onomkeerbaar

kan wegehaald

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
21 april 2009	HH/2008/0208	6

plaatsgevonden. Bovendien is die mogelijke overtreding, gelet op bovenstaande overwegingen, in elk geval van betrekkelijke gering ernst en omvang geweest.

Daarom ben ik van oordeel dat - als er in het onderhavige geval al sprake is geweest van overtreding(en) ten aanzien van de waterspitsmuis en de kleine- en grote modderkruiper - handhavend optreden daartegen zodanig onevenredig zou zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen, dat in verband daarmee in dit geval van handhavend optreden behoort te worden afgezien.

Besluit

Gelet op het bovenstaande is het niet voldoende komen vast te staan dat overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet aan de orde is (geweest) in het onderhavige geval.

Ik zie daarom geen aanleiding om over te gaan tot bestuurlijke rechtshandhaving, en wijs uw verzoek tot handhaving van de Flora- en faunawet dan ook af.

Indien u nog vragen heeft, kunt u telefonisch contact opnemen met dhr. T. de Frel van het team Vergunningen, Ontheffingen, Regie (VOR) Cluster Handhaving, bereikbaar via het telefoonnummer 070-378 6043.

Bezwaar

Het kan zijn dat u het met deze beslissing niet eens bent. U kunt dan (net als andere belanghebbenden) binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief, bezwaar maken. U doet dit door een brief te sturen aan Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag. Uw bezwaarschrift moet ten minste bevatten:

- uw naam en adres
- de vermelding: 'Handhaving Flora- en faunawet' en het handhavingnummer
- een afschrift van deze brief
- de redenen van uw bezwaar
- de datum van uw bezwaarschrift
- uw handtekening

De teammanager Recht en Rechtsbescherming van Dienst Regelingen zal namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op het bezwaarschrift beslissen. Als u iemand machtigt namens u bezwaar te maken, vergeet u dan niet een door u ondertekende machtigingsverklaring mee te sturen.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT,
voor deze,
De teammanager uitvoering Dienst Regelingen,

drs. Ing. S.N.J. Vreeburg

Datum

21 april 2009

Kenmerk

HH/2008/0208

Vervolgblad

7

Van deze brief is een afschrift gestuurd aan:

- Algemene Inspectiedienst (AID)
- De gemeente Tynaarlo
- Provincie Drente

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWAALITEIT

De teammanager uitvoering Dienst Regelingen

voor deze

De teammanager uitvoering Dienst Regelingen

